

.U Z N E S E N I E

.Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **I. S., s. r. o, U., B., IČO: X.,** zastúpeného **S. & P., s. r. o., Š., B., IČO: X.,** proti žalovaným: **I. K. L.,** bytom **C., R.,** **II. Ing. J. L.,** bytom **B., R.,** obaja zastúpení **JUDr. V. S.,** advokátom v **K., S.,** **o vydanie bezdôvodného obohatenia,** vedenej na Krajskom súde v **K.** pod sp. zn. **3Cbs/8/2004,** o dovolaní žalovaných v I. a II. rade proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. **k. 3Obo/103/2008-336** zo dňa **24. júla 2008,** právoplatného dňa **16. septembra 2008,** v spojení s opravným uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. **k. 3Obo/103/2008-370** zo dňa **19. novembra 2008,** právoplatným **15. decembra 2008,** takto

.r o z h o d o l :

.Rozsudok odvolacieho súdu v spojení s opravným uznesením a rozsudok súdu prvého stupňa v spojení s opravným uznesením **zrušuje** a vec **vracia** súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

.O d ô v o d n e n i e

Krajský súd v Košiciach, ako súd prvého stupňa, rozsudkom č. k. 3Cbs/8/2004-295 zo dňa 28. mája 2007 v spojení s opravným uznesením č. k. 3Cbs/8/2004-325 zo dňa 23. mája 2008, zamietol žalobu voči žalovanej v I. rade o zaplatenie 12 000 000,- Sk a žalobu voči žalovanému v II. rade o zaplatenie 12 008 256,- Sk s príslušenstvom. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 OSP tak, že neúspešného žalobcu zaviazal k náhrade trov konania úspešným žalovaným v I. a II. rade v sume 696 590,30 Sk.

Rozhodnutie o zamietnutí žaloby odôvodnil odkazom na ustanovenia § 451 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 132 ods. 1, § 263 ods. 1, § 269, § 355 ods. 1, ods. 2 Obchodného zákonníka, ako aj zisteným skutkovým stavom, z ktorých ustálil, že nárok žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia nie je opodstatnený. Rozhodol tak v nadväznosti na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 3Obo/279/2005-258 zo dňa 7. decembra 2005, ktorým bol skorší rozsudok súdu prvého stupňa č. k. 3Cbs/8/2004-213 zo dňa 30. júna 2005 zrušený v časti o zaplatenie príslušných súm a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie. Dôvodom zrušenia rozsudku súdu prvého stupňa v tejto časti bola skutočnosť, že prvostupňový súd nesprávne právne posúdil vec vo vzťahu k inštitútu odstúpeného vyplateného žalovaným v I. a II. rade, ako konateľom žalobcu pri zrušení manažérskych zmlúv. Konštatoval, že súd prvého stupňa predčasne označil dôkaz - prehlásenie z mája 2001, ktorým mal byť preukázaný súhlas jediného spoločníka žalobcu s odmeňovaním žalovaných ako konateľov za vierohodný a uložil mu v novom rozhodnutí venovať pozornosť tomuto dôkazu aj z pohľadu náležitostí uznesenia valného zhromaždenia. Odvolací súd mal za to, že prvostupňový súd pri posudzovaní platnosti sporných právnych úkonov z hľadiska súladu s dobrými mravmi v zmysle § 3 ods. 1 a § 39 Občianskeho zákonníka a z hľadiska súladu s poctivým obchodným stykom v zmysle § 265 Obchodného zákonníka vychádzal len zo zásady zmluvnej voľnosti. Odporučil preto prvostupňovému súdu v novom rozhodnutí o veci aplikovať na daný záväzkovo-právny vzťah aj zásadu rovnosti (§ 2 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Ďalšie pochybenie vzhľadom odvolací súd v nevysporiadaní sa súdu prvého stupňa s námietkou žalobcu o neplatnosti zrušenia manažérskych zmlúv zaplatením odstúpeného pre rozpor s ustanovením § 355 ods. 2 Obchodného zákonníka.

Z nového rozhodnutia prvostupňového súdu vyplýva, že súd prvého stupňa zistil, že medzi žalobcom a žalovanými v I. a II. rade boli dňa 28. 06. 2001 platne uzavreté manažérske zmluvy podľa § 269 Obchodného zákonníka. Až do odstúpenia od týchto zmlúv žalobcom, boli zmluvy riadne akceptované účastníkmi konania. K odstúpeniu od zmlúv žalovanými v I. a II. rade došlo v súlade s čl. VI. ods. 1 bod 3 predmetných zmlúv. Pre prípad odstúpenia od manažérskych zmlúv si jej účastníci dohodli odstúpné vo výške 12 000 000,- Sk, ktoré bolo žalovaným v I. a II. rade aj vyplatené.

K námietke žalobcu, že manažérske zmluvy boli uzavreté bez súhlasu jediného spoločníka žalobcu, súd prvého stupňa v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že v spise je na č. l. 156 založené prehlásenie jediného spoločníka z mesiaca máj 2001, vyhotovené v písomnej forme pred podpísaním manažérskych zmlúv, z obsahu ktorého zistil, že jediný spoločník žalobcu bol oboznámený s návrhom manažérskych zmlúv, ako aj s výškou odstúpeného, a že vyslovil súhlas s uzavretím manažérskych zmlúv. Odkazujúc na

ustanovenie § 132 ods. 1 Obchodného zákonníka, podľa ktorého rozhodnutie jediného spoločníka, urobené pri výkone valného zhromaždenia, musí mať písomnú formu a musí byť podpísané, ak tento zákon neustanovuje inak, vyhodnotil ho ako rozhodnutie jediného spoločníka, urobené pri výkone pôsobnosti valného zhromaždenia s odôvodnením, že prehlásenie jediného spoločníka z mesiaca máj 2001 tieto náležitosti obsahuje.

Prvostupňový súd sa vo svojom rozhodnutí venoval tiež vyhodnoteniu skutočnosti, či uzavreté manažérske zmluvy neboli v rozpore s dobrými mravmi. Vychádzal pritom z princípu, že hodnotenie súladu, či nesúladu s dobrými mravmi, patrí výlučne do kompetencie všeobecných súdov. Dospel k záveru, že dohodnutá výška odstupného nie je v rozpore s dobrými mravmi dôvodiac tým, že z rozhodovacej praxe súdov sú známe prípady, kde odstupné bolo dohodnuté v oveľa vyššej sume.

Na margo posúdenia rozporu čl. VI. manažérskych zmlúv s ustanovením § 355 ods. 2 Obchodného zákonníka ozrejmil, že ustanovenie § 355 ods. 2 Obchodného zákonníka má len dispozitívny charakter. Podľa jeho názoru sa zmluvné strany od dispozitívneho ustanovenia § 355 ods. 2 odchýlili, pretože si v zmluve dohodli vlastnú úpravu zániku zmluvy, ktorého úprava nezahŕňa obmedzenie podobné tomu, ktoré je obsiahnuté v § 355 ods. 2 Obchodného zákonníka. Mal za to, že konštrukcia ustanovenia § 355 ods. 2 Obchodného zákonníka je smerovaná takým právnym vzťahom, kde záväzky zmluvných strán spočívajú v plnení jednorazovej povinnosti, avšak situácia je iná, pokiaľ záväzky spočívajú v trvalom vykonávaní určitej činnosti, resp. v pravidelne sa opakujúcich dávkach. Skonštatoval, že v danom prípade takáto konštrukcia potrebná nie je. Záverom uviedol, že medzi účastníkmi konania išlo o vzťahy upravené Obchodným zákonníkom a prejavy vôle účastníkov bolo potrebné hodnotiť podľa § 266 Obchodného zákonníka, tzn. podľa úmyslu konajúcich osôb a tento úmysel bol zrejmý predovšetkým tým, ktorým bol určený, a to sú práve účastníci tohto konania.

. Na odvolanie žalobcu Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací, rozsudkom č. k. 3Obo/103/2008-336 zo dňa 24. júla 2008, právoplatným dňa 16. septembra 2008, v spojení s opravným uznesením č. k. 3Obo/103/2008-370 zo dňa 19. novembra 2008, právoplatným 15. decembra 2008, napadnutý rozsudok prvostupňového súdu v spojení s opravným uznesením, zmenil podľa § 220 OSP tak, že žalobe vyhovel, t. j. uložil žalovanému v I. rade zaplatiť žalobcovi sumu 12 000 000,- Sk s 9,4 % ročným úrokom z omeškania od 23. septembra 2003 do zaplataenia a žalovanému v II. rade zaplatiť žalobcovi sumu 12 008 256,- Sk s 9,4 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 8 633 256,- Sk od 27. septembra 2003 do zaplataenia a s 9,4 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 3 375 000,- Sk od 30. septembra 2003 do zaplataenia. K náhrade trov konania zaviazal

neúspešných žalovaných v I. a II. rade v sume 2 253 835,- Sk v prospech úspešného žalobcu.

Odvolačný súd sa nestotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa, ktorý žalobu zamietol. Zhrnul, že predmetom konania je vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 12 000 000,- Sk žalovanou v I. rade a vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 12 008 256,- Sk žalovaným v II. rade, s úrokmi z omeškania vo výške 9,4 % podľa § 369 Obchodného zákonníka. Vyplatením odstupného v sume 12 000 000,- Sk a 12 008 256,- Sk mali žalovaní získať majetkový prospech z neplatného právneho úkonu, ktorý sú povinní podľa § 451 Občianskeho zákonníka vydať žalobcovi. Žalobca svoj nárok odvodzuje z neplatnosti článku VI. bodu 2 manažérskych zmlúv a z neplatnosti zrušenia týchto manažérskych zmlúv zaplatením odstupného.

Poznamenal, že v konaní nie je sporné, že žalobca a žalovaní v I. a II. rade dňa 28. 06. 2001 uzatvorili manažérske zmluvy, ktorými bol upravený vzťah žalovaných ako konateľov spoločnosti žalobcu k tejto spoločnosti. Vzťah medzi spoločnosťou a konateľom pri výkone funkcie posúdil ako absolútny obchodný vzťah podriadený režimu Obchodného zákonníka, na ktorý, v zmysle § 66 Obchodného zákonníka, primerane aplikoval ustanovenia o mandátnej zmluve. Citujúc ustanovenia § 262 a § 355 Obchodného zákonníka, mal za to, že so zreteľom na ustanovenie § 262 Obchodného zákonníka sa účastníci konania, ako zmluvné strany, mohli odchyliť od ustanovenia § 355 upravujúceho odstupné, resp. mohli vylúčiť jednotlivé jeho ustanovenia. Vyhodnotiac ustanovenie § 355 Obchodného zákonníka ako dispozitívne ustanovenie zákona, rozobral podstatu dispozitívnych noriem, ktorá tkvie v tom, že oprávnenia a povinnosti stanovené v dispozičnom ustanovení zákona sa na strany vzťahujú pre prípad, že sa na ich obsahu samy nedohodli inak.

Vyhodnotil účastníkmi uzatvorené manažérske zmluvy za obsahovo zhodné, ktoré okrem vymedzenia účelu zmluvy a jej predmetu, obsahujú tiež dohodu strán o odmene, o povinnosti strán a o spôsobe skončenia zmluvy výpoveďou a zaplatením odstupného.

Z obsahu čl. VI. bodu 1.3 oboch manažérskych zmlúv mal za preukázané, že účastníci sa nedohodli na právach a povinnostiach pre stav, že dôjde k plneniu záväzku vyplývajúceho zo zmluvy. Keďže v zmluve nedohodli pre tento stav inak (aplikáciu ustanovenia § 355 ods. 2 Obchodného zákonníka nevylúčili), skonštatoval odvolací súd, že dohoda o zrušení zmluvy zaplatením odstupného sa spravuje ustanovením § 355 ods. 2 Obchodného zákonníka. Neakceptoval názor prvostupňového súdu, podľa ktorého je konštrukcia § 355 ods. 2 Obchodného zákonníka smerovaná k takým právnym vzťahom, kde záväzky zmluvných strán spočívajú v plnení jednorazovej povinnosti. Oponoval, že toto tvrdenie nemá oporu už v samotnom slovnom výklade ustanovenia § 355 ods. 2 Obchodného zákonníka.

Nestotožnil sa ani s aplikáciou ustanovenia § 266 Obchodného zákonníka na daný právny vzťah prvostupňovým súdom, t. j. s názorom súdu nižšieho stupňa, podľa ktorého medzi účastníkmi konania išlo o vzťahy upravené Obchodným zákonníkom a prejavy vôle

účastníkov bolo potrebné hodnotiť podľa § 266 Obchodného zákonníka, teda podľa úmyslu konajúcich osôb. Odvolací súd naopak v danom prípade vylúčil aplikáciu ustanovenia § 266 Obchodného zákonníka tvrdením, že obsah manažérskych zmlúv je jednoznačný a nevzbudzuje žiadne pochybnosti, ani možnosti rôzneho výkladu, a výkladom nemožno už vykonaný prejav vôle doplňovať, meniť alebo nahradzovať.

Odvolací súd dospel k záveru, že keďže boli manažérske zmluvy oboma zmluvnými stranami plnené, došlo k ich zrušeniu zaplatením odstupného v rozpore s § 355 ods. 2 Obchodného zákonníka. Preto prijatím sumy 12 000 000,- Sk a 12 008 256,- Sk sa žalovaní bezdôvodne obohatili, a takto prijaté plnenie bez právneho dôvodu sú povinní podľa § 458 ods. 1 Občianskeho zákonníka vydať žalobcovi.

V závere rozhodnutia odvolací súd podotkol, že prehlásenie z mája 2001, napísané v talianskom jazyku a podpísané pánom G. V., nie je možné považovať za platné rozhodnutie jediného spoločníka v pôsobnosti valného zhromaždenia, ktorým dal súhlas s výplatou odstupného. Túto neplatnosť odvodil z nejasnosti jeho obsahu, z ktorého nie je zrejmé, na uzavretie akých manažérskych zmlúv dával pán G. V. súhlas. Ďalej vytkol tejto listine jej datovanie (máj 2001). Takýto dátum podpisu listiny pokladal za nedostatočný z hľadiska určitosti, dôvodiac, že z tohto údaju nie je možné určiť, kedy bol prípadný súhlas daný, a teda, od kedy sú manažérske zmluvy účinné. Poukázal tiež na nedostatočné vysporiadanie sa prvostupňového súdu v novom rozhodnutí s otázkou dodržania dobrých mravov v súvislosti s určením výšky odstupného. Mal za to, že pri riešení tejto otázky mal súd prvého stupňa, podľa vysloveného názoru odvolacieho súdu v zrušovacom rozhodnutí, vychádzať nielen zo zásady zmluvnej voľnosti, ale aj zo zásady rovnosti, a obe tieto zásady aplikovať v novom rozhodnutí. Napokon za nesprávne považoval aj priznanie úroku z omeškania podľa § 369 Obchodného zákonníka v znení účinnom do 31. 01. 2004 vo výške 9,4 % ročne tvrdiac, že je to o 1 % viac, než bola úroková sadzba určená podľa § 502 Obchodného zákonníka. Uviedol, že úroková miera z úverov bánk za rok 2003 bola 8,37 %.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podali v zákonnej lehote dovolanie žalovaní v I. a II. rade. Za dovolací dôvod označili ustanovenie § 241 ods. 2 písm. c) OSP, t. j. dovolanie odôvodnili nesprávnym právnym posúdením veci odvolacím súdom, ktoré vzhládli v tom, že odvolací súd svoj pozmeňujúci rozsudok odôvodnil dôvodmi, ktoré nemožno vzťahovať na prejednávanú vec. Dovolatelia zastávajú názor, že odvolací súd si nesprávne vyložil ustanovenia čl. VI. bodu 1.3 oboch manažérskych zmlúv vo vzťahu k § 355 ods. 1, ods. 2 Obchodného zákonníka, keď z nich usúdil, že účastníci sa nedohodli na právach a povinnostiach pre stav, že dôjde k plneniu záväzku vyplývajúceho zo zmlúv, a keďže v zmluvách nedohodli pre tento stav inak, vylúčili aplikáciu § 355 ods. 2 Obchodného zákonníka. Odvolací súd preto, podľa dovolateľov, nesprávne uzavrel, že na základe skutočnosti, že manažérske zmluvy boli oboma stranami plnené, došlo k ich zrušeniu zaplatením odstupného v rozpore s § 355 ods. 2 Obchodného zákonníka a žalovaní v I. a II. rade sa prijatím odstupného bezdôvodne obohatili. Pochybenie odvolacieho súdu videl v nesprávnej interpretácii § 355 ods. 2 Obchodného zákonníka vo vzťahu k nerozlišovaniu zmlúv s jednorazovým plnením a opakujúcim sa plnením. Uviedol, že pokým pri zmluvách s jednorazovým plnením je konštrukcia § 355 ods. 2 Obchodného zákonníka logická, iná situácia nastáva v prípade manažérskych zmlúv uzavretých na dobu neurčitú medzi žalobcom a žalovanými, v ktorých išlo o poskytovanie opakujúcich sa plnení. Na základe týchto zmlúv mali žalovaní ako konatelia poskytnúť nové plnenie žalobcovi, a ten mal poskytnúť protiplnenie. Dovolatelia sa nestotožňujú so záverom, že ak zmluva bola realizovaná dva roky, došlo k plneniu časti záväzku. Upozornili na to, že takto konštruované zmluvy obsahujú

povinnosť plniť opakovane neurčité množstvo opakujúcich sa záväzkov. Z toho vyvodili, že aj v prípade, ak realizácia zmluvy prebieha, ostáva pre účastníkov zachované právo – právo „rozmyslieť si obchod“ a zvoliť si „alternativum facultatem“ či budú plniť ďalšie opakujúce sa záväzky, alebo sa zbavia týchto záväzkov zaplatením odstupného. Tým nedochádza k zániku povinností, ktoré už zanikli plnením, ale k zániku povinností, ktoré sa mali v budúcnosti plniť opakovane počas neurčitej doby. Odstupné potom slúži ako kompenzácia patriaca druhej strane za to, že sa nebudú realizovať ďalšie opakujúce sa záväzky, a že jej nebudú poskytnuté plnenia, ktoré by pri ďalšom trvaní zmluvy dostala. Dovolatelia vytkli odvolaciemu súdu dezinterpretáciu ustanovenia § 355 ods. 2 Obchodného zákonníka, ktorou mylne stotožnil pojem „plnenie časti záväzku“ s pojmom „plnenie opakujúceho sa záväzku“ bez zreteľa na jeho logický výklad.

Ďalšou námietkou dovolatelia poukázali na to, že odvolací súd neinterpretoval ustanovenie manažérskych zmlúv z prejavenej vôle zmluvných strán berúc do úvahy dispozitívnosť § 355 ods. 2 Obchodného zákonníka. Zdôraznili, že z tohto hľadiska má rozhodujúci význam ustanovenie § 263 Obchodného zákonníka, pretože vymedzuje rozsah zmluvnej voľnosti tým, že určuje, ktoré ustanovenia majú kogentnú povahu a ktoré dispozitívnu povahu. S ohľadom na § 263 Obchodného zákonníka a za súčasného rozboru výkladu donucujúceho a poddajného práva podľa pomeru právnych noriem k princípu súkromnoprávnej autonómie, majú dovolatelia za to, že v manažérskych zmluvách prejavili účastníci svoju autonómnu vôľu a učinili potrebné dispozície ohľadne spôsobov ukončenia zmluvného vzťahu vrátane možnosti zrušiť zmluvu zaplatením odstupného. Pritom si otázku odstupného upravili sami zmluvne a úplne, keďže si dohodli možnosť zrušiť zmluvu zaplatením odstupného, konkrétnu výšku odstupného i spôsob zrušenia zmluvy zaplatením odstupného. Podľa dovolateľov bola možnosť zrušiť zmluvu zaplatením odstupného upravená účastníkmi komplexne, bez právnej medzery, a preto nemožno v tomto prípade na daný právny vzťah aplikovať dispozitívnu normu Obchodného zákonníka. Žalobca mal možnosť vybrať si, či bude plniť svoje záväzky zo zmluvy, alebo záväzky plniť nebude a bude žalovaným kompenzovať ujmu, ktorá im vznikne v dôsledku zrušenia zmluvy bez ďalšieho plnenia záväzkov žalobcu. S poukazom na § 266 ods. 1 Obchodného zákonníka, sa dovolatelia domnievajú, že ustanovenie čl. VI. bodu 1.3 oboch manažérskych zmlúv nemožno vykladať inak, ako iba tak, že oprávnenie zrušiť zmluvu zaplatením odstupného bolo možné využiť kedykoľvek počas trvania platnosti zmluvy. Výklad citovaného článku manažérskej zmluvy tým, že odstupné bolo dohodnuté len pre prípad zrušenia zmluvy zaplatením odstupného ešte pred samotným plnením zmluvy považujú dovolatelia za nelogický. Dôvodia, že manažérske zmluvy nemajú ustanovenie o tom, odkedy žalobca a žalovaní v I. a II. rade majú zmluvy plniť. Z tohto vyvodili, že obe strany začali zo zmluvy plniť okamihom jej podpísania. Práve pri jej podpise sa strany mali možnosť oboznámiť aj s podmienkami zrušenia zmluvy, okrem iných spôsobov, aj zaplatením odstupného. No momentom podpísania zmluvy sa vlastne možnosti zrušenia zmluvy zaplatením odstupného zbavili, lebo podpísaním zmluvy sa začalo aj s plnením, keďže manažérska zmluva nerozlišovala moment podpísania zmluvy a moment odkedy sa začína plniť. Preto sa v manažérskej zmluve nevytvorilo akési medziobdobie, v ktorom by sa inštitút odstupného podľa § 355 Obchodného zákonníka dal bez pochyb využiť pred plnením alebo prijatím plnenia. Zmluvné strany nemali vôľu zmluvu zrušiť zaplatením odstupného pred plnením alebo prijatím plnenia, ale počas plnenia. Dovolatelia zdôrazňujú, že ak by sme prijali argument žalobcu, s ktorým sa stotožnil odvolací súd, že tak bolo možné urobiť len pred začatím plnenia zmluvy, potom by sme prišli k záveru, že už pred podpisom zmluvy malo zaniknúť oprávnenie zmluvných strán zrušiť zmluvu zaplatením odstupného. Následne si kladú otázky, aká by bola potom vôľa zmluvných strán a prečo by zahŕňali do zmluvy inštitút odstupného, ak by už podpisom zmluvy mal

stratiť svoje opodstatnenie? V tejto súvislosti považovali dovolatelia za preukázané, že odvolací súd sa vôľou žalobcu a vôľou žalovaných pri úprave ich zmluvného vzťahu vôbec nezaoberal. Podotkli pritom, že vôľa žalobcu mať možnosť kedykoľvek zrušiť manažérske zmluvy zaplatením odstupného vyplýva aj zo skutočnosti, že žalobca skutočne toto svoje oprávnenie aj realizoval tým, že v septembri 2003 využil možnosť zrušiť zmluvy zaplatením odstupného. Podľa dovolateľov bol tento prejav vôle žalobcu v súlade s jeho prejavom vôle vyjadreným v manažérskych zmluvách, a určite tento prejav nemenil, nedoplňal ani nenahradzoval.

. Dovolatelia zaujali nesúhlasné stanovisko aj k názoru odvolacieho súdu o neurčitosti prehlásenia jediného spoločníka žalobcu z mája 2001 účinného v rámci výkonu pôsobnosti valného zhromaždenia.

.Kritike podrobili aj názor odvolacieho súdu, podľa ktorého prvostupňový súd vychádzal pri posudzovaní súladu predmetných zmlúv s dobrými mravmi len zo zásady zmluvnej voľnosti a neaplikoval zásadu rovnosti. Majú za to, že prvostupňový súd aplikoval aj zásadu rovnosti zmluvných strán, keď vychádzal zo skutočnosti, že zmluvy uzavreli účastníci ako rovný s rovným a neboli zistené žiadne okolnosti nasvedčujúce tomu, že medzi účastníkmi sa mal vytvoriť nejaký vzťah podriadenosti alebo závislosti, ktorý by niektorý z účastníkov zneužil na dojednanie podmienok nevýhodných pre druhého účastníka zmluvného vzťahu.

.Námietka smerujúca voči výroku rozsudku odvolacieho súdu o trovách konania sa týkala nesprávnosti priznania náhrady trov konania žalobcovi podľa § 142 ods. 1 OSP vychádzajúc zo zásady plného úspechu žalobcu v konaní. Podľa dovolateľov odvolací súd pochybil v tom, že nevzal do úvahy neúspech žalobcu v určovacích častiach žaloby, v ktorých prvostupňový súd žalobu zamietol rozsudkom č. k. 3Cbs/8/2004-213 zo dňa 30. 6. 2005 v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ako súdu odvolacieho, sp. zn. 3Obo/279/2005 zo dňa 07. 12. 2006. Preto zaujali stanovisko, že ak odvolací súd vychádzal pri rozhodovaní o trovách konania zo zásady úspechu, mal aplikovať § 142 ods. 2 OSP pojednávajúci o čiastočnom úspechu účastníka vo veci.

.Na základe uvedeného sa dovolatelia dovolacím petitom domáhali zrušenia napadnutého právoplatného rozsudku odvolacieho súdu a vrátenia mu veci na ďalšie konanie.

. K dovolaniu žalovaných v I. a II. rade sa vyjadril žalobca. Prezentujúc súhlas so správnosťou a zákonnosťou rozhodnutia odvolacieho súdu, navrhol dovolanie zamietnuť.

.Podaním zo dňa 25. februára 2009 požiadali dovolatelia o odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu. Pred rozhodnutím o dovolaní dovolací súd vyhovel návrhu žalovaných v I. a II. rade na odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu podľa § 243 OSP uznesením č. k. 1ObdoV/80/2008-392 zo dňa 26. februára 2009, právoplatným dňa 05. marca 2009.

.Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolacích, rozhodol o dovolaní žalovaných v I. a II. rade rozsudkom č. k. 1ObdoV/80/2008-395 zo dňa 24. júna 2010, ktorým zmenil rozsudok odvolacieho súdu v znení opravného uznesenia tak, že rozsudok súdu prvého stupňa v spojení s opravným uznesením potvrdil. Súčasne rozhodol o povinnosti žalobcu zaplatiť žalovaným v I. a II. rade náhradu trov odvolacieho konania v sume 3. 870,29 eur na účet ich právneho zástupcu podľa § 243b ods. 5 OSP v spojení s § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 OSP. Trovy dovolacieho konania žalovaným v I. a II. rade nepriznal s odôvodnením, že im nemohla byť náhrada týchto trov priznaná, pretože si trovy dovolacieho konania neuplatnili v súlade s § 151 ods. 1 veta prvá OSP.

.Dovolací súd vo svojom zmeňujúcom rozsudku dospel k záveru o dôvodnosti dovolania v uplatnenom dovolacom dôvode podľa § 241 ods. 2 písm. c) OSP, t. j. že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Mal za to, že nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom spočíva na jeho omyle pri aplikácii práva na zistený skutkový stav, konkrétne v nesprávnej aplikácii ustanovení § 355 ods. 1 a 2 Obchodného zákonníka v nadväznosti na článok VI. bodu 1.3 oboch manažérskych zmlúv zo dňa 28. 06. 2001 uzatvorených medzi účastníkmi konania.

.Dovolací súd konštatoval nesprávnosť vyloženia si ustanovenia čl. VI. bodu 1.3 oboch manažérskych zmlúv vo vzťahu k § 355 ods. 1, ods. 2 Obchodného zákonníka odvolacím súdom. Vytkol odvolaciemu súdu, že z mylného vyloženia si týchto ustanovení potom chybné vyhodnotil, že účastníci sa nedohodli na právach a povinnostiach pre stav, že dôjde k plneniu záväzku vyplývajúceho z manažérskych zmlúv, a keďže v týchto zmluvách nedohodli pre tento stav inak, vylúčili aplikáciu § 355 ods. 2 Obchodného zákonníka. Pochybenie odvolacieho súdu videl aj v jeho nesprávnom závere o tom, že na základe skutočnosti, že manažérske zmluvy boli oboma stranami plnené, došlo k ich zrušeniu zaplatením odstupného v rozpore s § 355 ods. 2 Obchodného zákonníka a žalovaní v I. a II. rade sa prijatím odstupného bezdôvodne obohatili. Poznamenal, že tohto pochybenia sa odvolací súd dopustil nesprávnym výkladom § 355 ods. 2 Obchodného zákonníka v relácii k nerozlišovaniu zmlúv s jednorazovým plnením a opakujúcim sa plnením. Odvolací súd ozrejmil, že konštrukcia § 355 ods. 2 Obchodného zákonníka je pri zmluvách s jednorazovým plnením založená na logickom základe. Avšak pri zmluvách s opakujúcim sa plnením, pod ktoré subsumujeme aj manažérske zmluvy uzavreté na dobu neurčitú medzi žalobcom a žalovanými v I. a II. rade, je potrebné veľmi dôsledne rozlišovať rozdiel medzi právnymi pojmami „plnenie časti záväzku“ a „plnenie opakujúceho sa záväzku“. Vo vzťahu k tomu zastal názor, že práve v prípade manažérskych zmlúv, na základe ktorých mali žalovaní v I. a II. rade ako konatelia poskytnúť nové plnenie žalobcovi, a ten mal poskytnúť protiplnenie, ide o plnenie opakujúceho sa záväzku, nie plnenie časti záväzku. Odvolaciemu súdu vytkol, že nerozlišovaním medzi týmito dvoma pojmami docielil ich stotožnenie, keď mylne vyslovil, že ak boli manažérske zmluvy realizované dva roky, došlo k plneniu časti záväzku. Nebral však zreteľ na to, že takto konštruované manažérske zmluvy s akcentom na ich uzatvorenie na dobu neurčitú, zahŕňajú povinnosť plniť opakovane neurčité množstvo opakujúcich sa záväzkov. Dovolací súd sa priklonil k tvrdeniu dovolateľov, že aj v prípade, ak realizácie manažérskych zmlúv prebiehajú, zostáva pre účastníkov zachované právo – právo „rozmyslieť si obchod“ a zvoliť si „alternativum facultatem“, či budú plniť ďalšie opakujúce sa záväzky, alebo sa zbavia týchto záväzkov zaplatením odstupného. Tým, podľa dovolacieho súdu, nemôže vzniknúť situácia, že dochádza k zániku povinností, ktoré už zanikli plnením, ale len k zániku povinností, ktoré sa mali v budúcnosti plniť opakovane počas neurčitej doby. Odstupné potom logicky slúži ako kompenzácia patriaca druhej strane za to, že sa nebudú realizovať ďalšie opakujúce sa záväzky, a že jej nebudú poskytnuté plnenia, ktoré by pri ďalšom trvaní zmluvy dostala. Dovolateľmi vytknutú dezinterpretáciu ustanovenia § 355 ods. 2 Obchodného zákonníka, ktorou odvolací súd chybné stotožnil pojem „plnenie časti záväzku“ s pojmom

„plnenie opakujúceho sa záväzku“, vyhodnotil ako postrádajúcu jeho logický výklad. K tomu podotkol, že podstata logického výkladu tkvie v tom, že jej snahou je určenie zmyslu zákona iným spôsobom, berúc na zreteľ: a) *occasin legis* – čo dalo zákonodarcovi podnet k vydaniu zákona, b) *ratio legis* – čo chcel zákon dosiahnuť, c) prostredie – za akých pomerov bol predmetný zákon vydaný. Zmyslom inštitútu *odstupného* a *ratio legis* ustanovenia § 355 Obchodného zákonníka je umožniť strane obchodnej zmluvy zbaviť sa povinnosti plniť záväzkov zo zmluvy tým, že zaplatí druhej zmluvnej strane *odstupné*. Identicky to vyplýva z vyjadrení žalobcu i z rozhodnutia odvolacieho súdu. Preto skonštatoval zachovanie zmyslu zákona v danom prípade. Uviedol, že žalobca sa zaplatením *odstupného* žalovaným v I. a II. rade zbavil povinnosti plniť ďalšie záväzky voči nim, ktoré by musel podľa manažérskych zmlúv plniť opakovane, t. j. periodicky, po dobu neurčitú.

Ďalšie pochybenie odvolacieho súdu videl v tom, že neinterpretoval ustanovenie manažérskych zmlúv z prejavenej vôle zmluvných strán berúc do úvahy *dispozitívnosť* § 355 ods. 2 Obchodného zákonníka. Poznamenal, že určujúci význam je obsiahnutý v § 263 Obchodného zákonníka, ktorý vymedzuje rozsah zmluvnej voľnosti tým, že určuje, ktoré ustanovenia Obchodného zákonníka sú *kogentného* charakteru a ktoré *dispozitívneho* charakteru. So zreteľom na toto ustanovenie Obchodného zákonníka mal za preukázané, že v manažérskych zmluvách prejavili účastníci svoju autonómnu vôľu a vykonali náležité *dispozície* ohľadne spôsobov ukončenia zmluvného vzťahu vrátane možnosti zrušiť zmluvu zaplatením *odstupného*. Otázku *odstupného* si upravili sami zmluvne a úplne, keďže si dohodli možnosť zrušiť zmluvu zaplatením *odstupného*, konkretizovali výšku *odstupného* i spôsob zrušenia zmluvy zaplatením *odstupného*. Dovolací súd považoval úpravu možnosti zrušiť zmluvu zaplatením *odstupného* za komplexne, a v súlade so zákonom, upravenú účastníkmi, a preto konštatoval, že nebolo možné v danom prípade na právny vzťah aplikovať *dispozitívnu* normu Obchodného zákonníka. Súhlasne s dovolateľmi dodal, že bolo na rozhodnutí žalobcu vybrať si, či bude plniť svoje záväzky zo zmluvy, alebo záväzky plniť nebude a bude žalovaným kompenzovať ujmu, ktorá im vznikne v dôsledku zrušenia zmluvy bez ďalšieho plnenia záväzkov žalobcu. Vo vzťahu k § 266 ods. 1 Obchodného zákonníka, preto možno ustanovenie čl. VI. bodu 1.3 oboch manažérskych zmlúv vykladať len tak, že oprávnenie zrušiť zmluvu zaplatením *odstupného* bolo možné využiť kedykoľvek počas trvania platnosti zmluvy. Komentár odvolacieho súdu k tomuto článku manažérskej zmluvy spočívajúci v tom, že *odstupné* bolo dohodnuté len pre prípad zrušenia zmluvy zaplatením *odstupného* ešte pred samotným plnením zmluvy, vyhodnotil ako postrádajúci logický základ. Na objasnenie uviedol, že súčasťou obsahu oboch manažérskych zmlúv predsa nie je ustanovenie pojednávajúce o tom, odkedy žalobca a žalovaní v I. a II. rade majú zmluvy plniť. Podľa dovolacieho súdu, dovolatelia správne vychádzali z toho, že obe strany začali z manažérskych zmlúv plniť okamihom jej podpísania, ktorým sa zároveň zbavili možnosti zrušenia zmluvy zaplatením *odstupného*, pretože podpísaním manažérskych zmlúv sa začalo s ich plnením, keďže manažérska zmluva nerozlišovala moment podpísania zmluvy a moment začiatku jej plnenia. Logicky mu z toho vyplynulo, že vôľou zmluvných strán nebolo zrušiť manažérske zmluvy zaplatením *odstupného* pred plnením alebo prijatím plnenia, ale len počas plnenia. Za náležité označil konštatovanie dovolateľov, že ak by sme prijali argument žalobcu, s ktorým sa stotožnil i odvolací súd, že zmluvy bolo možné zrušiť zaplatením *odstupného* len pred začatím plnenia zmlúv, potom by sme prišli k záveru, že ešte pred samotným podpisom týchto zmlúv malo zaniknúť oprávnenie zmluvných strán zrušiť zmluvy zaplatením *odstupného*. Ako nelogické by potom vyznievali i odpovede na dovolateľmi nastolené otázky, aká by bola teda vôľa zmluvných strán, a prečo by zahŕňali do manažérskych zmlúv inštitút *odstupného*, ak by už podpisom týchto zmlúv mal stratiť svoje opodstatnenie. Dovolací súd prisvedčil i ďalšiemu tvrdeniu dovolateľov, že odvolací súd sa vôľou žalobcu a vôľou žalovaných pri úprave ich zmluvného vzťahu nezaoberal, pritom vôľa

žalobcu mať možnosť kedykoľvek zrušiť manažérske zmluvy zaplatením odstupného, vyplýva aj z toho, že žalobca reálne toto svoje oprávnenie aj využil tým, že v septembri 2003 zrušil manažérske zmluvy zaplatením odstupného. Tento prejav vôle žalobcu nie je možné, podľa dovolacieho súdu, vykladať inak, ako len v súlade s jeho prejavom vôle vyjadreným v manažérskych zmluvách, ktorý ním nebol nikdy dopĺňaný, menený alebo nahradzovaný.

. Dovolací súd nesúhlasil ani s názorom odvolacieho súdu o neurčitosti prehlásenia jediného spoločníka žalobcu z mája 2001, odkazujúc na správnosť vyhodnotenia tejto otázky súdom prvého stupňa.

.Ako konštruktívnu napokon posúdil aj kritiku dovolateľov týkajúcu sa nesúhlasu s názorom odvolacieho súdu, podľa ktorého prvostupňový súd vychádzal pri posudzovaní súladu manažérskych zmlúv s dobrými mravmi iba zo zásady zmluvnej voľnosti neaplikujúc zásadu rovnosti. Na margo toho dovolací súd uviedol, že použitím zásady rovnosti účastníkov občianskoprávných vzťahov upravenej v § 2 ods. 2 Občianskeho zákonníka sa súd prvého stupňa zaoberal a jej použitie je zrejmé z vychádzania prvostupňového súdu zo skutočnosti, že zmluvy uzavreli účastníci ako rovnocenné zmluvné strany bez podozrenia, že by mal medzi nimi vzniknúť vzťah podriadenosti alebo závislosti, ktorý by niektorý z účastníkov zneužil na dojednanie podmienok nevýhodných pre druhého účastníka zmluvného vzťahu.

.Záverom dovolací súd vyhodnotil rozsudok odvolacieho súdu za nesprávny z dôvodov uvedených v dovolaní, čím sa stotožnil s názorom dovolateľov, že odvolací súd vydal rozhodnutie spočívajúce na nesprávnom právnom posúdení veci. Nestotožnil sa ale s dovolacím petitom, ktorým dovolatelia žiadali zrušenie rozhodnutia odvolacieho súdu a vrátenie mu veci na ďalšie konanie. Za účinnejšiu považoval dovolací súd zmenu rozsudku odvolacieho súdu v zmysle § 243b ods. 2 veta druhá OSP tak, že rozsudok súdu prvého stupňa v spojení s opravným uznesením potvrdil.

. Tento rozsudok dovolacieho súdu bol však zrušený nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) č. k. I. ÚS 457/2010-26 zo dňa 07. decembra 2011, a vec bola vrátená Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie, nakoľko ústavný súd rozhodol, že ním bolo porušené základné právo žalobcu (sťažovateľa) na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

.Ústavný súd uznal za dôvodné tri zo štyroch základných námietok sťažovateľa (žalobcu), keď rozhodol, že porušenia ústavných práv žalobcu sa dovolací súd dopustil tým, že vo svojom rozsudku: protiústavne a v rozpore s účelom právnej normy posúdil námietky sťažovateľa k existencii rozporu s dobrými mravmi (§ 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka), resp. poctivým obchodným stykom (§ 265 Obchodného zákonníka); nesprávne vyhodnotil v súdnom konaní predloženú listinu, ktorú považoval za rozhodnutie spoločníka v pôsobnosti valného zhromaždenia; a nedostatočne odôvodnil svoje rozhodnutie. Nestotožnil sa však so štvrtou námietkou sťažovateľa (žalobcu) o zaujatí ústavne nekonformného výkladu ustanovenia § 335 ods. 1 a 2 Obchodného zákonníka. Najvyšším súdom zvolenú interpretáciu § 355 ods. 2 Obchodného zákonníka, v korelácii k prejavenej vôli účastníkov zmluvy, považoval za korektnú a ústavne konformnú.

.V zmysle nálezu ústavného súdu pokračuje dovolací súd v konaní v štádiu, v ktorom mu bolo doručené dovolanie, spravujúc sa pritom právnym názorom ústavného súdu vysloveným v tomto náleze.

.Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 2 OSP), po zistení, že dovolanie podali včas účastníci konania (§ 240 ods. 1 OSP), ktorí sú zastúpení advokátom (§ 241 ods. 1 OSP), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 OSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 OSP) preskúmal

napadnutý rozsudok odvolacieho súdu i konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že dovolanie je opodstatnené, a preto s poukazom na ustanovenie § 243b ods. 2 veta prvá a ods. 3 OSP, je potrebné dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v spojení s opravným uznesením, ako aj rozsudok súdu prvého stupňa v spojení s opravným uznesením, zrušiť a vec vrátiť prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

.Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 OSP).

.Občiansky súdny poriadok upravuje prípustnosť dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu v ustanoveniach § 237 a § 238 OSP.

.V prejednávanej veci je dovolanie prípustné v zmysle § 238 ods. 1 OSP, podľa ktorého dovolanie je tiež prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej.

.Odvolací súd môže zmeniť rozsudok súdu prvého stupňa, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie ani na jeho zrušenie (§ 220 OSP). Prípustnosť dovolania proti zmeňujúcemu rozsudku odvolacieho súdu je založená na zásade diformity, t. j. na rozdielnosti rozsudku odvolacieho súdu s rozsudkom súdu prvého stupňa. O rozdielnosť rozsudku ide vtedy, ak boli okolnosti, ktoré sú významné pre rozhodnutie veci, posúdené oboma súdmi rozdielne a práva a povinnosti stanovené účastníkom konania sú podľa záverov týchto rozsudkov odlišné, teda rozdielne konštituuju alebo deklarujú práva a povinnosti v právnych vzťahov účastníkov konania. Za rozdielnosť sa nepovažuje odlišné právne posúdenie veci súdmi, ak nemalo vplyv na obsah práv a povinností účastníkov konania.

.Dovolaním, z dôvodov uvedených v § 237 OSP, je možné napadnúť každé rozhodnutie odvolacieho súdu bez ohľadu na jeho formu, obsah alebo povahu predmetu konania. K tomu, či rozhodnutie odvolacieho súdu je postihnuté niektorou z väd uvedených v § 237 OSP prihliada dovolací súd nielen na námietku dovolateľa, ale z úradnej povinnosti (§ 242 OSP). Prípustnosť dovolania nie je však daná už tým, že dovolateľ takúto vadu konania tvrdí, ale až zistením, že konanie je takouto vadou skutočne postihnuté.

.Dovolatelia nenamietali žiadnu z väd vymedzených v § 237 OSP a ani dovolací súd zo svojej úradnej povinnosti nezistil existenciu takejto vady.

.Žalovaní v I. a II. rade v dovolaní poukazujú na existenciu dovolacieho dôvodu podľa § 241 ods. 2 písm. c) OSP, t. j. že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

.Podľa § 241 ods. 2 písm. c) OSP, dovolanie možno odôvodniť len tým, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

.Nesprávnym právnom posúdením veci sa rozumie omyl súdu pri aplikácii práva na skutkové zistenia. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť, alebo ak použil síce správny právny predpis, ale ho nesprávne vyložil. Nesprávne právne posúdenie môže byť spôsobilým dovolacím dôvodom len vtedy, ak bolo rozhodujúce pre výrok rozhodnutia odvolacieho súdu.

.Z obsahu spisu je evidentné, a oboma súdmi nižších stupňov nespochybnené, že medzi účastníkmi došlo k uzavretiu manažérskych zmlúv zo dňa 28. 06. 2001 podľa § 269 Obchodného zákonníka. Súčasťou zmluvných dojednaní bol aj článok VI. bod 1, v ktorom si účastníci dohodli spôsoby zrušenia zmluvy tak, že ju možno zrušiť: 1.1 dohodou ku konkrétnemu dňu, 1.2 výpoveďou podľa článku V. a 1.3 zrušením zmluvy zaplatením odstupného. Zo znenia článku VI. bodu 2 manažérskych zmlúv vyplýva, že v prípade zrušenia zmluvy zaplatením odstupného (ods. 1 bod 1.3) je spoločnosť povinná zaplatiť manažérovi odstupné vo výške 12 000 000,- Sk. Listom zo dňa 22. 09. 2003 žalobca prostredníctvom konateľa oznámil žalovanej v I. rade, že v zmysle článku VI. bodu 1.3 manažérskej zmluvy, zrušuje túto zmluvu zaplatením odstupného, čím sa táto zmluva zrušuje od doby jej uzavretia

v zmysle § 355 ods. 1 Obchodného zákonníka. Obsahom oznámenia o zrušení manažérskej zmluvy zaplatením odstupného bolo i upovedomenie, že toto zrušenie je však naviazané na podmienku, že oprávnená osoba (v danom prípade spoločnosť) oznámi druhej strane, že svoje právo využíva a určené odstupné zaplatí. List obsahoval aj oznam o tom, aby adresát považoval toto zrušenie za oznámenie v zmysle predchádzajúcej vety, ako i oznam, že zmluvne dohodnuté odstupné vo výške 12 000 000,- Sk spoločnosť zaplatí na označený bežný účet v lehote podľa článku VI. bod 3 citovanej zmluvy. Žalovaná v I. rade predmetné zrušenie manažérskej zmluvy zaplatením odstupného prevzala dňa 22. 09. 2003. Žalovanému v II. rade bol taktiež žalobcom prostredníctvom konateľa adresovaný list - zrušenie manažérskej zmluvy zaplatením odstupného zo dňa 24. 09. 2003 s totožným obsahom. Žalovaný v II. rade si ho prevzal dňa 24. 09. 2003. Žalobca tvrdil, že na základe, podľa neho, neplatných manažérskych zmlúv, sa žalovaní v I. a II. rade bezdôvodne obohatili vyplatením odstupného žalovanej v I. rade v sume 12 000 000,- Sk a žalovanému v II. rade v sume 12 008 288,- Sk, a teda požadoval vydanie toho bezdôvodného obohatenia v súlade s § 451 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka. Žalobca odôvodňoval namietanú neplatnosť manažérskych zmlúv tým, že tieto zmluvy boli uzatvorené bez súhlasu valného zhromaždenia, ktorého pôsobnosť vykonával v rozhodnom čase jediný spoločník – pán G. V.. V čase uzatvorenia obidvoch manažérskych zmlúv boli žalovaní v I. a II. rade konateľmi žalobcu, preto ich odmeňovanie spadalo do pôsobnosti valného zhromaždenia. V zmysle čl. 9 ods. 1 písm. f) spoločenskej zmluvy, patrí do pôsobnosti valného zhromaždenia aj odmeňovanie konateľov. Prvostupňový súd vyhodnotil dôkaz založený v spise na č. 1. 156 – prehlásenie jediného spoločníka spoločnosti pána G. V. z mesiaca máj 2001 vyhotovené v písomnej forme a ním podpísané, za rozhodnutie jediného spoločníka žalobcu urobené pri výkone pôsobnosti valného zhromaždenia spĺňajúceho podmienky jeho platnosti ustanovené v § 132 ods. 1 Obchodného zákonníka. Preto konštatoval platnosť manažérskych zmlúv. S týmto tvrdením sa ale nestotožnil odvolací súd v dovolaní napadnutom rozsudku. Súd prvého stupňa sa zaoberal i posúdením prípadnej neplatnosti zrušenia uzavretých manažérskych zmlúv pre ich možný rozpor s § 355 ods. 2 Obchodného zákonníka, a vyhodnotil ich ako platné. Odvolací súd zaujal i k tomuto zisteniu prvostupňového súdu nesúhlasné stanovisko.

.Nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom, ale i súdom prvého stupňa, a tým dôvodnosť uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 241 ods. 2 písm. c) OSP, vidí odvolací súd v nesprávnej aplikácii ustanovení § 135 ods. 1 a 2 Obchodného zákonníka, § 3 ods. 1, § 39 Občianskeho zákonníka a § 265 Obchodného zákonníka na skutkové zistenia súdeného prípadu.

.Podľa § 135a ods. 1 Obchodného zákonníka, konatelia sú povinní vykonávať svoju pôsobnosť s odbornou starostlivosťou a v súlade so záujmami spoločnosti a všetkých jej spoločníkov; konatelia pri výkone svojej pôsobnosti nesmú uprednostňovať svoje záujmy pred záujmami spoločnosti.

.Podľa § 135a ods. 2 Obchodného zákonníka, konatelia, ktorí porušili svoje povinnosti pri výkone svojej pôsobnosti, sú povinní spoločne a nerozdielne nahradiť škodu, ktorú tým spoločnosti spôsobili.

.Z na vec sa vzťahujúceho spisového materiálu je zrejmé, že v predmetnom konaní žiada žalobca priznať vydanie bezdôvodného obohatenia, a k tejto právnej argumentácii uvádza aj skutkové okolnosti, ktoré boli v priebehu súdneho konania preukázané doposiaľ vykonaným dokazovaním. Oba konajúce súdy nižších stupňov mali za nesporne preukázané, že predmetné manažérske zmluvy bolo možné ukončiť troma spôsobmi, a to dohodou, výpoveďou a zaplatením odstupného, pričom jednotlivé možnosti ukončenia zmlúv boli spojené s odlišnými finančnými nákladmi pre spoločnosť. Nadväzujúc na doteraz ustálený skutkový stav bolo povinnosťou prvostupňového súdu (aj odvolacieho súdu, keďže prvostupňový súd tak neučinil a odvolací súd v tomto smere nezrovnal nápravu), ak považoval manažérske

zmluvy za platne dojednané, zaoberať sa aj otázkou, či konatelia neporušili povinnosti vyplývajúce z citovaného ustanovenia § 135a Obchodného zákonníka a svojim konaním nespôsobili spoločnosti škodu, ktorej výška v okolnostiach prípadu by mohla zodpovedať bezdôvodnému obohateniu, ktoré požadoval žalobca v konaní. V tomto smere je žiaduce poznamenať, že ak konatelia majú možnosť vybrať si z niekoľkých alternatív ukončenia zmluvného vzťahu, sú pri svojom rozhodovaní povinní zvoliť v intenciách § 135a Obchodného zákonníka taký postup, ktorý by bol pre spoločnosť ekonomicky čo najefektívnejší. Pokiaľ postupom konateľov v rozpore s § 135a Obchodného zákonníka vzniknú pre spoločnosť ďalšie vopred predvídateľné ekonomické náklady, ktoré za žiadnych okolností nemožno považovať za nevyhnutné, spoločnosti tým vzniká škoda. Preto bude úlohou súdu prvého stupňa zaoberať sa v ďalšom konaní uplatneným nárokom aj z pohľadu eventuálneho nároku na náhradu škody.

.Pre rozhodnutie v danej veci je nevyhnutné posúdenie platnosti právneho úkonu - dohody o odstúpnom cez prizmu dobrých mravov (§ 3 ods. 1 v spojení s § 39 Občianskeho zákonníka), resp. poctivého obchodného styku (§ 265 Obchodného zákonníka), na ktoré musí súd prvého stupňa zamerať úsilie v ďalšom konaní.

.Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

.Podľa § 265 Obchodného zákonníka, výkon práva, ktorý je v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku, nepožíva právnu ochranu.

.V tomto smere bude povinnosťou súdu prvého stupňa zohľadniť všetky relevantné individuálne okolnosti súdnej veci a prihliadnuť na ne aj cez prizmu dobrých mravov, keďže nesúlad právneho úkonu s nimi vedie k jeho neplatnosti. Povinnosť súdu posúdiť obsah zmluvy aj z hľadiska súladu s dobrými mravmi je zvýraznená najmä v tých prípadoch, keď ju účastník konania výslovne namieta. Dobré mravy pôsobia ako korektív hlavne v situáciách, keď zmluvu uzatvára jedna osoba „sama so sebou“, a v ktorých sú práva a povinnosti strán právneho vzťahu v zjavnej nerovnováhe. Sociálno-právne chápanie zmluvnej slobody sa môže uplatniť len za predpokladu „približne vyváženého pomeru síl účastníkov zmluvy“, a len za tohto predpokladu sa môže stať prostriedkom „primeraného vyrovňania záujmov“. Preto bude povinnosťou prvostupňového súdu obsahovo opätovne preskúmať predmetné manažérske zmluvy, najmä či neodporujú základným právam dotknutých osôb, predovšetkým či mimoriadne nezaťažujú jednu zmluvnú stranu a nie sú výsledkom nerovnovážneho postavenia účastníkov pri uzatváraní zmluvy, a to aj s prihliadnutím na mimoprávne skutočnosti, ktoré so zmluvou súviseli.

.Dovolací súd pripomína, že pri posudzovaní predmetného právneho úkonu (dohody o odstúpnom) cez prizmu dobrých mravov v zmysle citovaného ustanovenia § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, je potrebné posudzovať súlad s dobrými mravmi z viacerých hľadísk, nielen z hľadiska všeobecnej zásady rovnosti, akcentujúc pritom na vyváženosť vzájomných plnení strán. Rovnako je žiaduce pristupovať k výkladu § 265 Obchodného zákonníka, ktorý je výrazom určitej flexibility v obchodných vzťahoch, s cieľom pripustiť výnimky z pozitívneho práva v záujme toho, aby nedochádzalo jeho formalistickým uplatňovaním k zjavnej nespravodlivosti. V danom prípade je zjavná a nezdôvodniteľná nevyváženosť vzájomných plnení strán, keď na jednej strane zaniká záväzok vykonávať činnosti spojené s funkciou konateľa (navyše k zániku tohto záväzku mohlo dôjsť preukázateľne aj inak), a na druhej strane vzniká povinnosť zaplatiť odstúpné pre dvoch konateľov spolu v sume 796 928,10 eur, ktorá zodpovedá 240-násobku ich mesačnej odmeny. Táto nevyváženosť je zvýraznená skutočnosťou, že sa jednalo síce de iure o konanie

konateľov v mene spoločnosti, ale de facto voči sebe navzájom, a aj na tieto okolnosti musí súd prihliadať pri úvahách o súlade právneho úkonu s dobrými mravmi a poctivým obchodným stykom.

.Majúc na zreteli ozrejenie všetkých uvedených skutočností, bude žiaduce, aby sa súd prvého stupňa v ďalšom konaní vysporiadal s vytknutými nedostatkami, berúc pritom taktiež zreteľ na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. I. ÚS 457/2010-26 zo dňa 07. decembra 2011 (v spise č. I. 409 – 418).

. Vzhľadom na to, že dovolací súd dospel k záveru, že v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia nebol dostatočne zistený skutkový stav, zrušil dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu v súlade s § 243b ods. 2 veta prvá OSP. Nakoľko vykazovalo aj rozhodnutie súdu prvého stupňa vady, pre ktoré sa zrušilo rozhodnutie odvolacieho súdu, zrušil dovolací súd aj toto prvostupňové rozhodnutie v zmysle § 243b ods. 3 veta prvá OSP a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie podľa § 243b ods. 3 veta druhá OSP.

.V zmysle § 243d ods. 1 OSP, ak dôjde k zrušeniu napadnutého rozhodnutia, súd, ktorého rozhodnutie bolo zrušené, koná ďalej o veci. Pritom je právny názor súdu, ktorý rozhodoval o dovolaní, záväzný. V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania.

. K uvedeným záverom dospel dovolací päťčlenný senát pomerom hlasov 4 : 1.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.

.V Bratislave, 27. februára 2014

.
.
.
JUDr. Juraj Seman, v. r.
predseda senátu

.Za správnosť vyhotovenia: H.
.
.